

РОЗДІЛ ПЕРШИЙ

Вечір у театрі

Пам'ять у людей коротка. Велике зацікавлення та хвилювання, викликані смертю Джорджа Альфреда Сент-Вінсента Марша, четвертого барона Еджвера, уже пройшли й забулися. Нові сенсації відсунули цю подію на другий план.

Ім'я мого друга, Еркюля Пуаро, ніколи відкрито не згадувалося у справі. Наважуюся сказати, це повністю відповідало його бажанням. Він обрав не світитися. Шану віддали іншим, як він і хотів. Ба більше, на виняткову особисту думку Пуаро, ця справа була однією з його невдач. Він завжди присягається, що лише випадкова заувага незнайомця на вулиці скерувала його на правильний шлях.

Проте саме його геній відкрив істину в цій справі. Якби не Еркюль Пуаро, я сумніваюся, що винного у злочині було б знайдено.

Тому, гадаю, настав час викласти те, що я знаю про справу, чорним по білому. Мені докладно відомо усі подробиці, і також згадаю, що цим рішенням здійснив бажання дуже чарівної леді.

Я часто згадую той день у бездоганній і чепурній невеличкій вітальні Пуаро, коли, проходячись сюди-туди

тією самою смугою килима, мій маленький друг виклав нам майстерний та вражаючий підсумок справи. Я розпочну свою історію з того ж місця, що й він тоді — з лондонського театру торік у червні.

У той час увесь Лондон божеволів від Карлотти Адамс. Роком раніше вона дала кілька вистав, які пройшли з великим успіхом. Цього разу її сезон тривав три тижні, а це був передостанній вечір.

Карлотта Адамс була молодою американкою, яка володіла дивовижним талантом виконувати сольні скетчі без жодного макіяжу чи декорацій. Здавалося, вона легко розмовляла всіма мовами. Її скетч про вечір у закордонному готелі був справді чудовий. На сцені почергово проминали американські та німецькі туристи, представники англійських сімей середнього класу, дами з сумнівною репутацією, збіднілі російські аристократи та знуджені тактовні офіціанти.

Її скетчі були то сумні, то радісні, то знову сумні. Образ чехословацької жінки, що помирала в лікарні, просто підносив клубок до горла. А вже за хвилину ми заливалися сміхом, побачивши, як стоматолог, звично виконуючи свою роботу, мило спілкується зі своїми жертвами.

Програма міс Адамс закінчувалася, як вона оголосила, «кількома імітаціями».

І знову вона показала свій дивовижний хист. Здавалося, без жодного макіяжу, риси її обличчя раптом немов розчинялися, набуваючи обрисів відомого політика, знаменитої акторки чи світської левиці. Кожен із цих

персонажів виступав з короткою типовою промовою. До речі, ті промови були надзвичайно продумані. Здавалося, вони передражнювали кожну слабкість, властиву обраним суб'єктам.

Одним із її останніх утілень стала Джейн Вілкінсон, талановита молода американська акторка, популярна в Лондоні. Виступ був справді майстерний. Безглуздості, що лилися з її рота, були заряджені такою яскравою емоційною чарівністю, що, попри все, відчуваєш, ніби кожне слово сповнене якогось потужного фундаментального значення. Голос, із глибокою хрипкою ноткою, яким вона досконало володіла, п'янив. Стримані жести, кожен з яких на диво значимий, тіло, що злегка погойдувалося, навіть враження надзвичайної фізичної привабливості... Не уявляю, як Карлотті Адамс це вдавалося!

Я завжди був шанувальником прекрасної Джейн Вілкінсон. Її емоційні виступи хвилювали мене, і перед тими, хто захоплювався її красою, але не бачив у ній акторки, я завжди відстоював думку, що у неї надзвичайні акторські здібності.

Було трохи химерно чути той знайомий, ледь хрипливатий голос із фаталістичними нотками, які так часто проймали мене, і спостерігати, здавалося, пронизливий жест рукою, що повільно стискалася в кулак і розтискалася, а також різкий закид головою назад, щоб волосся відкрило обличчя, — як я збагнув, вона робила це наприкінці кожної драматичної сцени.

Джейн Вілкінсон належала до тих акторок, які покидають сцену заради шлюбу — лише для того, щоб повернутися на неї через кілька років.

Три роки тому вона вийшла заміж за багатого, але дещо дивакуватого лорда Еджвера. Подейкували, невдовзі вона покинула його. Хай там як, через півтора року після одруження вона знімалася в американських фільмах, а цього сезону з'явилася в успішній п'єсі в Лондоні.

Спостерігаючи за дотепною, але, мабуть, дещо злісною пародією Карлотти Адамс, я замислився про те, як відреагували на такі імітації обрані суб'єкти. Чи тішила їх слава, яку вони отримували через таку рекламу? Чи, може, їх дратувало те, що, зрештою, було навмисним викриттям їхніх професійних секретів. Хіба Карлотта Адамс не стала в позицію суперника, який каже: «О, це ж старий трюк! Дуже простий. Я покажу вам, як це робиться».

Я вирішив, що якби сам був суб'єктом імітації, це розлютило б мене. Звісно, я приховував би своє роздратування, але це безперечно не сподобалося б мені. Треба бути надзвичайно толерантним і мати чудове почуття гумору, щоб оцінити таке нещадне викриття.

Щойно я дійшов такого висновку, як приємний хрипкий сміх зі сцени відлунням пролунав позаду мене.

Я різко повернув голову. У кріслі одразу за мною, нахилившись вперед і привідкривши рота, сиділа жертва цієї пародії — леді Еджвер, більш відома як Джейн Вілкінсон.

Я одразу збагнув, що мої припущення виявилися цілком помилковими. Вона сиділа, нахилившись уперед, з напіввідкритими вустами, і в її очах світилися задоволення та захват.

Коли «пародія» завершилася, жінка голосно заплодувала і, сміючись, повернулася до свого компаньйона, високого й надзвичайно привабливого молодика, який нагадував грецького бога, чиє лице я розпізнав радше з екрану, ніж зі сцени. То був Браян Мартін, найпопулярніший на той момент герой кіно. Він знімався разом із Джейн Вілкінсон у кількох фільмах.

— Дивовижна, хіба ні? — промовила леді Еджвер. Її супутник розсміявся.

— Джейн, ти так захопилася!

— Але вона справді чудова! Набагато краща, ніж я уявляла!

Я не розчув відповіді її компаньйона. Карлотта Адамс розпочала свій черговий експромт.

Те, що сталося пізніше, я й досі вважаю дуже цікавим збігом обставин.

Після театру ми з Пуаро поїхали повечеряти в «Савой».

За сусіднім столиком сиділи леді Еджвер, Браян Мартін та двоє інших людей, яких я не знав. Коли я вказував на них своєму другові, ще одна пара сіла за столик позаду них. Обличчя жінки було мені знайоме, та доволі дивно, що якусь мить я не міг згадати, хто вона.

Та я раптом зрозумів, що розглядаю саму Карлотту Адамс! Чоловіка я не знав. Він був доглянутий,